

SLOVENSKI NAROD

Izdaja vsak dan popoldne, izvenredno ob praznikih — inšerati do 50 petih vrst & Din 2, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3, večji inšerati petih vrst Din 4.—, Popust po dogovoru, inšerati davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inšeratore Din 25.—, Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Kaniževa ulica št. 5
Telefon: 21-22, 21-23, 21-24, 21-25 in 21-26

Podružnice: MARIBOR, Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Preosnova angleške vlade:

Chamberlainova vlada v novi izdaji

Z večerajšnje preosnove vlade je izvršena nova zasedba nekaterih resorov, napovedujejo pa že nadaljnje spremembe — Ostavka zunanjega ministra lorda Halifaxa ni bila sprejeta

LONDON, 17. maja. br. Kljub temu, da je ministrski predsednik Chamberlain obel in ne sme zapustiti sobe, je večer ves dan nadaljeval posvetovanja o preosnovi svoje valde, ki je postala potrebna zaradi hude kritike poslovanja ministrstva za letalstvo, ki ni uspelo, da izvede tako organizacijo angleškega vojnega letalstva, da bi odgovarjala sedanjim potrebam. Zaradi hude kritike v spodnji zbornici je letalski minister Swinton podal ostavko. To je dalo neposredni povod za že dolgo pripravljano preosnovo vlade, ki se je izkazala za potrebno že ob odstopu bivše

ga zunanjega ministra Edena. Takrat je lord Halifax začasno prevzel vodstvo zunanjega ministrstva, da je olajšal sklenitev sporazuma z Italijo. Po sklenitvi tega sporazuma in po likvidaciji abesinskega problema v Ženevi je smatral lord Halifax, da je njegova naloga izvršena in je zato prošil ministrskega predsednika, da ga razreši vodstva zunanjega ministrstva. To bi bilo po njegovem mnenju potrebno tudi zaradi tega, ker je kot lord član gornje zbornice in ne more govoriti v spodnji zbornici, ki je tako brez neposrednega stika z zunanjim ministrom, kar je dalo že ponovno povod ostrim kritikam. Sličen je položaj tudi glede nekaterih drugih ministrov, ki so prav tako člani gornje zbornice.

Vse to je dalo Chamberlainu pobudo, da ob ostavki letalskega ministra izvede preosnovo svoje vlade. Kljub boleznim je večer končal svoja posvetovanja in je popoldne pismo poslal kralju svoje predloge, ki jih je kralj odobril. Zvečer je bil objavljen ukaz o spremembah v vladi. Iz vlade sta izstopila letalski minister Swinton in minister za kolonije Ormsby Gore, ki je po smrti svojega očeta postal lord. V vladi pa so bile izvršene naslednje spremembe:

Letalsko ministrstvo je prevzel sir Kingsley Wood, dosedanj minister za narodno zdravje; minister za kolonije je postal Malcolm MacDonald, ki je bil dosedaj minister za dominione; ministrstvo za dominione je poverjeno Archi-

baldu Stanleyju, ki je bil dosedaj državni podtajnik za Indijo; državni minister za Škotsko je postal polkovnik Colvill, ki je bil dosedaj državni podtajnik v finančnem ministrtvu; ministrstvo za narodno zdravje je prevzel Elliot, dosedaj državni podtajnik za Škotsko; za državnega podtajnika finančnega ministrstva je imenovan kapitan Wallace, ki je bil dosedaj parlamentarni podtajnik trgovskega ministrstva. Za parlamentarnega podtajnika za Indijo in Burmo je imenovan polkovnik Muirhead, ki je bil dosedaj parlamentarni podtajnik ministrstva za letalstvo; za parlamentarnega podtajnika ministrstva za letalstvo je imenovan kapitan Balfur, za parlamentarnega podtajnika trgovskega ministrstva pa Croa.

Ostavka zunanjega ministra lorda Halifaxa, ki bi se bil rad vrnil na položaj ministra za pravosodje, ni bila sprejeta. Govorilo se je tudi o povratku bivšega zunanjega ministra Edna v vlado, ki naj bi bil prevzel mesto državnega podtajnika za Indijo, vendar pa do tega ni prišlo, ker je tudi Churchill odklonil vstop v vlado. V političnih krogih sodijo, da je tudi ta preosnova le začasna in da je pričakovati v kratkem še nadaljnjih važnih sprememb v angleški vladi. Chamberlain želi predvsem rešiti problem letalstva in preprečiti nadaljnje napade opozicije, med tem pa bo pripravil končno veljavno preosnovo svoje vlade, ki jo je pričakovati vsaka-

kor še pred parlamentarnimi počitnicami.

Novi demisije

London, 17. maja. z. Po že izvršeni preosnovi vlade je sinoči pozno zvečer prišlo do novih ostavk. Sedaj je odstopil tudi namestnik letalskega ministra lord Winterton, ki bo samo kot kancelar grofije Lanchester ostal še nadalje član vlade. Prav tako je drugi glavni sodnik odstopivšega letalskega ministra lord Weir podal ostavko. V vladi je ostalo sedaj samo še šest lordov, tako da so pravice spodnje zbornice v polnem obsegu zavarovane. Edino izjemo tvori še zunanji minister, kjer pa trenutno ni misliti na spremembo.

Odmev v tisku

London, 17. maja. z. Naglica in odločnost, s katero je Chamberlain izvršil preosnovo vlade, sta našla v tisku na veliko odobravanje. Vsi listi brez izjeme pozdravljajo odhod dosedanjega letalskega ministra Swintona in si mnogo obetajo od njegovega naslednika, ki velja za energičnega in izkušnega moža. Opozicijski listi so nad preosnovo vlade presenečeni, vendar pa jo v glavnem odobravajo. Naglašajo le, da bi moral iti Chamberlain še korak dalje in osnovati tudi ministrstvo za municijo, ker je to za uspešno organizacijo obrambe nujno potrebno. V ostalem se opaža v opozicijskem tisku, da je znatno omilil svoje dosedanje stališče napram vladi. Konservativni opozicionalci pod vodstvom Churchilla so s spremembami zadovoljni.

Francosko obrambno posojilo

V treh urah podpisanih pet milijard

PARIZ, 17. maja. br. Obrambno posojilo, ki je določeno za pospešeno oborožitev Francije, je doseglo nepričakovano velik uspeh. Večera jutraj ob 8. se je začelo vpisovanje, a v treh urah je bilo vpisano že celo posojilo v višini pet milijard frankov. Popoldne so morali vpisovanje ustaviti, ker je bilo posojilo že v celoti oddano. Vpisovali so posojilo ne samo znani finančniki, marveč tudi srednji sloji in mali ljudje. Če bi sprejeli vse ponudbe, bi bilo posojilo že prvi dan vpisano v trikratnem

iznosu. Prvotno na tri dni določeno vpisovanje je bilo zaradi tega že večer zaključeno. Finančni minister Marchand, ki je bil moral imeti popoldne po radiu propagandni govor za vpis tega posojila, je mogel samo sporočiti veselo vest, da je posojilo že v celoti podpisano. Zahvalil se je francoskemu narodu, ki je pri tej priliki znova potrdil svoj patriotizem in dokazal da je Francija vselej, kadar gre za varnost domovine, složna in enotna.

Obvezna delovna služba bo uvedena tudi na Madžarskem

Ukrepi za nacionalno vzgojo mladine

BUDIMPEŠTA, 17. maja. br. Med prvimi ukrepi, ki jih je izdala nova vlada pod vodstvom dr. Imredea, je odlok o uvedbi obvezne delovne službe za srednješolsko mladino. Vsak srednješolec mora po maturi nastopiti obvezno delovno službo, ki je zaenkrat, dokler se ne uredi primerna taborišča in ustvarijo drugi predpogoji za uspešno izvajanje tega načrta, določena na tri mesece. Delovna služba bo organizirana po taboriščih. Obvezniki bodo morali delati pri gradnji cest, prekopov in nasipov, pri izsuševanju močvirij in pri melioracijskih delih, zadnji mesec pa bodo morali odslužiti na kmetih, da se tako seznanijo s

kmetijstvom in potrebami kmetkega prebivalstva. Oni, ki ne bodo absolvirali delovne službe, se ne morejo vpisati na univerzo niti ne morejo biti sprejeti v državno službo. Pozneje se bo delovna služba raztegnila na leto dni, tako da bodo mogli obvezniki absolvirati vse glavne panoge narodnega gospodarstva in bodo nekaj časa zaposleni tudi v industriji. Tesno delo je določeno na dnevno 6 ur, štiri ure pa so odrezane za nacionalno vzgojo, na katero polaga vlada največjo važnost. Obenem bo z obvezno delovno službo združena tudi predvojaška vzgoja.

Napetost v Mehiki

Nevarnost državnega udara

NEW YORK, 17. maja. br. Komaj je Brazilija za las ušla fašističnemu prevratu, prihajajo vzmetirjive vesti iz Mehike, kjer se zopet nekaj kuha. Po vestih, ki prihajajo iz Mehike, je položaj postal skrajno kritičen. Predsednik republike Cardenas je odredil delno mobilizacijo, da bi mogel pravčasno nastopiti proti prevratnikom in že v kili zatreti vsak poskus državnega udara. Uporno gibanje vodi general Sedille, star nasprotnik Cardenas. Njegova rezidenca je v Las Palmasu, kjer je zbral že močne oddelke čet in od koder namerava prirediti pohod na Mexico. Vse je že bilo pripravljeno, toda v zadnjem trenutku je vodja upornikov zbolel in je moral v posteljo. Uporniki so nameravali izkoristiti mednarodne zapletitve, ki so nastali zaradi prekinitve diplomatskih odnosov med Mehiko in Anglijo. Očitno so dobili tudi znatno finančno podporo od zunaj. Predsednik Cardenas je bil pravčasno poučen o teh načrtih in je zato že bolj pospešil svojo akcijo za podržavljenje petrolejskih vrelcev, ker si je s tem pridobil naklonjenost javnosti, zlasti pa delavstva. Kljub temu, da lahko računa na

vojsko, je izdal strome varnostne ukrepe. V Mexico vlada pravo obsesno stanje. Na strehe vojašnic, vladnih poslopij in cerkev so namestili protiletalske topove, razen tega pa je bilo poklicanih v prestolnico večje število čet iz drugih garnizij. Okrog mesta so zgrajene utrdbe, ki jih je že zasedlo vojaštvo. Na letališču je stalno pripravljeno večje število letal, da morejo takoj nastopiti pri morebitnem letalskem napadu.

Katastrofalen požar v ameriškem hotelu

Atlanta, (Georgia), 16. maja. v. Davi je nastal v hotelu »Terminal« požar, ki se je zaradi vetra širil z bliskovito naglico in je skoraj v hipu zajel vse poslopje. Večino gostov je ogenj presmetil v spanju. Doslej so našli pod ruševinami 24 trupel. 22 oseb še pogrešajo, 12 pa je tako hudo ranjenih, da se bore s smrtjo. Reševanje je bilo zelo oteženo, ker se je kmalu po izbruhu ognja vdrila streha in se je začelo nadstropje za nadstropjem rušiti. Kako je ogenj nastal, še ni znano.

Težavno prodiranje frankovcev

Že nad teden dni trajajoče krvave borbe niso rodile nikakih uspehov

PARIZ, 17. maja. br. Dopisnik Havasa v Francovem taboru poroča, da Francove čete le z največjo težavo prodirajo na teruel-ski fronti. Hude borbe, ki se že nad teden dni vodijo na vzhodni španski fronti, niso dovedle do nikakega pozitivnega uspeha. Napadi francovcev se razbijajo na naravnih branikih, ki so jih republikanske čete dobro utrdile in od koder zavračajo vse navale. Najbolj krvavi boji se vodijo v odseku Apelus in Corbillan, glavna pozornost vojskovodij pa je osredotočena na vrh

San Cristobal, strateško važno postojanko med Rio Alfambro in Apelusom. Na skalnatih vrhovih, visokih nad 1500 m, francovci le z največjo težavo in s silnimi žrtvami napredujejo. Republikanci branijo vsako ped in zadajajo francovcem hude izgube. Na zapadnem delu fronte v okolici Iglesuela del Sid so prav tako hude borbe. Francovci si prizadevajo, da bi zasedli cesto, ki vodi proti Mori de Rubellos, toda republikanci na tem odseku uspešno odbijajo vse napade.

Papež priznal generala Franca

Imenovanje modsebojnih diplomatskih zastopnikov

ROM, 17. maja. br. Med prvimi državni, ki so navezale stike s Francovo vlado v Španiji, je bil tudi Vatikan, ki je prvi imenoval svojega zastopnika pri nacionalistični vladi v Burgozu. Kakor poroča sedaj glasilo Vatikana, »Osservatore Romano«, je sedaj izvršeno tudi formalno priznanje in je bil titularni škof ancirski msgr. Ciconanni imenovan za papeškega nuncijsa pri nacionalni španski vladi v Burgozu.

Istčasno je tudi general Franco imenoval svojega poslanika pri Vatikanu. To mesto je poverjeno španskemu plemiču don Joseju Mariji de Yanguas y Messia, ki je že nastopil svoje mesto. S tem je dejansko izvršeno diplomatsko priznanje režima generala Franca v Španiji s strani Vatikana, ki je že poprej de facto priznal Francov režim.

Usoda Papenovih tajnikov

Barona Kettlerja se večer našli mrtvega blizu češkoslovaške meje

DUNAJ, 17. maja. br. Pri Heinburgu blizu češkoslovaške meje so večer popoldne potegnili iz vode truplo barona Kettlerja, osebnega tajnika bivšega nemškega poslanika na Dunaju Papena. Baron Kettler je izginil pri dnevi priključitvi Avstrije k Nemčiji. Dva dni potem, ko so Dunaj zasedle nemške čete, so ga poslednjič videli. Od takrat dalje je izginila za njim vsaka sled. Govorilo se je, da je bil Kettler že prej pod nadzorstvom Gestapa, ker so ga smatrali za nezanesljivega. Proti

temu je Papen ponovno protestiral in se je zaradi tega celo sprl z vodilnimi berlinskimi krogi, vendar pa ni nič zaleglo. Kako je Kettler prišel v bližino češkoslovaške meje, je splošna uganka. Njegovi osebni znanzi in prijatelji tudi naglašajo, da nikdar ni imel kakih samomorilnih namerov. Zato prevladuje splošno prepričanje, da je umrl nasilne smrti. To je že drugi tajnik Papena, ki je izginil na tako zagaten način.

Imenovanje francoskega poslanika v Rimu znova odgojeno

PARIZ, 17. maja. z. Kakor zatrjujejo poučeni krogi, je imenovanje novega francoskega poslanika v Rimu, ki je bilo prvotno že določeno za te dni, znova odgojeno za nedoločen čas. Prvotno je obstojal načrt, da bo novi poslanik imenovan na današnji seji ministrskega sveta. Danes pa je izšlo oficijno poročilo, ki naglašja, da so nastale nove težkoče v pogajanjih z Italijo, zaradi česar je imenovanje novega poslanika odgojeno. To je nekoliko tudi

posledica Mussolinijevega govora v Genovi, ki je francosko vlado napotil, da še počaka z normalizacijo odnosov z Italijo. Čim pa bo dosežen sporazum, ki ga v Parizu smatrajo za možnega in zaželenega, pa vlada ne bo več odlašala z imenovanjem svojega diplomatskega zastopnika v Rimu.

Borzna poročila

CURIE, 17. maja. Beograd 10.—, Pariz 12.26, London 21.785, New York 438.75, Bruselj 73.85, Milan 23.05, Amsterdam 242.60, Berlin 176.20, Dunaj 45.—, Praga 15.25, Varšava 82.60, Bukarešta 2.25.

Vsem župam

dravske banovine

Potovanje sokolskih žup v Prago

Zletni odbor Saveza SKJ obvešča vse župe dravske banovine, da bodo posebni sokolski vlaki vozili preko Madžarske na Češkoslovaško v tem pravcu:

Župa Celje: Celje—Pragersko—Kotoriba državna meja — Murakerstur, Nagykanizsa—Sombathelj—Djer—Orosvar — Petrzalka—Bratislava—Brno—Praga.

Župa Kranj: Kranj—Ljubljana—Zidani most—Pragersko—Kotoriba državna meja, — dalje kakor župa Celje.

Župa Ljubljana: Ljubljana—Zidani most —Pragersko—Kotoriba državna meja, dalje kakor župa Celje.

Župa Maribor: Maribor—Pragersko—Kotoriba državna meja, dalje kakor župa Celje.

Župa Novo mesto: Novo mesto—Karlovac—Zagreb—Koprivnica—drž. meja—Djenje—Nagykanizsa, dalje kakor župa Celje.

Župa Karlovac: (za društva v Belokranju): Karlovac—Zagreb—Koprivnica, državna meja, dalje kakor župa Novo mesto.

Odhodi vlakov na zlet bodo objavljeni pravčasno. Vse brate in sestre in naraščaj ponovno opozarjamo, da je 1. junij zadnji dan za vplačilo za prevoz in za bivanje v Pragi. Do 1. junija morajo biti vsi zneski brezpogojno vplačani pri bratskih župah.

Zletni odbor Saveza SKJ

Politični obzornik

Z rokavicami zavračajo „Gote“

Pred dnevi smo zabeležili, kako piše o slovanstvu in o slovanski ideji zagrebška »Nezavisnost«, glasilo frankovcev, kako zanika, da bi bili Hrvati Slovani, in trdi, da so Goti, katerim so Mehikanci mnogo bližji kakor Rusi in Čehi. Rekli smo takrat, da morejo tako pisati samo ljudje, ki so v tuji službi in od tujece plačani, in izraziti svoje začudenje, da ni na Hrvatskem nikogar, ki bi tem ljudem stopil pošteno na prste. In oglasil se je — »Obzora«, ki takole pohlevno in ponižno zavrača »gotske« primorice:

»Nezavisnost« neprestano napada hrvatsko politično vodstvo, da ne dela realne politike. Toda ali je realna politika trditi, da so Hrvati lahko po poreku Goti in Iranci in tako dalje, ali da je splošno znano zgodovinsko dejstvo, da niso Slovani ter na podlagi te nesrečne premise izvajati zaključke o naši narodni in politični orientaciji? Prvič, taka vprašanja se ne rešujejo v političnih člankih. Stvar antropologov in zgodovinarjev je, da ugotovijo poreklo narodov. Pa naj bo poreklo kakega naroda takšno ali drugačno, ono ne more odločevati v njegovi politiki, v njegovi borbi za obstanek. Drugič, ali je sploh važno, politično vzeto, da teče en odstotek več ali manj slovanske krvi v naših žilah? Čistih ras ni nikjer na svetu, vsaj ne v civiliziranih zemljah. Mislijo-li ljudje okrog »Nezavisnosti«, da bodo nacistični ideologi sprejeli njihovo politično stališče, ako oni trde, da nismo Slovani? Zdi se, da so ljudje okrog »Nezavisnosti« zares tako — recimo — lahkoverni. No, v odnošjih med narodi rasno poreklo ni nikdar igralo, pa tudi danes ne igra nobene vloge, zlasti ne politične. Narodi se opredeljujejo drug proti drugemu po svojih življenjskih interesih, ki niso v ničemer odvisni od rasnega porekla, marveč od zemljepisnih razmer, ekspanzivnih ciljev, gospodarskih in geopolitičnih zakonov... — Frankovski primusknjenci bi s hrvatske strani pač zaslužili ostrejšo zavrnitve, razen ako je »gotska teorija« okužila res že vso hrvatsko družbo!

Kaj pa to pomeni?

»V Slovenskem delavcu«, ki je glasilo Jugorasa in ki ga urejuje, pa tudi po večini piše jesiški kaplan Krizman, čitamo: »Vodilna mesta med narodom so si priborili znani, vodilne besede pa reči ne zna, ko jo narod potrebuje. Tako dela vsak po svoje, kakor se mu zljubi, kakor da nima katoliški narod skupnih osnov, na katere bi morali graditi... Hočemo jasne besede in mislimo, da je dolžnost onih, ki so na vodilnih mestih, da jo izrečejo. Nekaj izobraženstva in nekaj javnih delavcev z bridkostjo in srcu gleda, kako se ruši nekdanja solidna zgradba našega javnega življenja... Nekateri drugi na zelo vplivnih mestih pa se igrajo v teh odločilnih časih slovanske katoličane in mislijo, da je že možno prirediti stalne družabne sestanke na čisto določene dni... Tako delajo, kakor da se stoletje niti za las ni premaknilo v svojih nalogah naprej... — Na čigav naslov neki lete te Krizmanove otre besede! Radi bi poznali one »slovanske katoličane«, ki prirejajo stalne družabne sestanke, in s tem »rušijo nekdanjo solidno zgradbo našega javnega življenja« kakor papi Krizman.

ORKAN

Film, kakršnega še nihče ni gledal! Po svoji silnosti in napetosti nadkriljuje to filmsko delo vse filme v zgodovini kinematografije!

JUTRI PREMIERA!

Na tisoče in tisoče ljudi je delalo nad 2 leti na tem filmu neke ljubezni, rajske lepote, pošteno lakomnosti, naravnih lepot in razbessnih elementov prirode!

Kino Union

Lepa manifestacija volje do plodnega dela

Stvarno delo letalnega občnega zbora Udruženja rezervnih oficirjev in ratnikov — Referat dr. Nedeljčevića o težkem položaju našega kmetijstva

Ljubljana, 17. maja. Organizacija naših rezervnih oficirjev je bila zanj leta opetovano predmet javne diskusije in reči moramo, da ta diskusija ni šla vedno v njeno korist. Notranje razmere in razprave v tej naši važni patriotski organizaciji so bile vse prej nego idealne. Zaradi pešice ljudi s prevelikimi ambicijami in slavožupljem se je kralovo vse delo in nazadnje je prišlo tako daleč, da so jeli člani v množičnem izstopu. Ljubljanski pododbor je šel pred dobrimi desetimi leti okrog 1.300 članov, zdaj jih pa šteje okrog 250. Enako ali pa še slabše je tudi pri drugih pododborih. Komaj desetina rezervnih oficirjev je v organizaciji, vsi drugi stojijo izven nje. Da je to nezdrav pojav, leži na dlanji zlasti sedaj, ko so nam krepke patriotske organizacije tako krvavo potrebne.

Udruženje rezervnih oficirjev in ratnikov je imelo v nedeljo v Beogradu svoj letni občni zbor. Niti največji optimisti niso pričakovali, da bo ta zbor po tolikih letih težkih preizkušanj in globokega razočaranja tako manifestativen, tako lep in tako stvaren. Že na sobotni predkonferenci se je pokazalo, da je ubrala organizacija rezervnih oficirjev in ratnikov novo pot, da so stari grehi definitivno pokopani in da se začne v organizaciji novo življenje, ustvarjajoče delo, poglabljeno zanimanje za visoke cilje, za dolžnost pa tudi za pravice vseh onih, ki so sodelovali v svetovni vojni in polagali temelje naši narodni državi. Vsa vprašanja dnevnega reda so se obravnavala že v soboto na predkonferenci in tako je bil nedeljski zbor samo še razsveteljava manifestacija solidarnosti rezervnih oficirjev in ratnikov ter njihove globoke, neomajne ljubezni do kralja in domovine. Kolika razlika v primeri z dosedanjimi občnimi zbori! Prej prazno besedičenje, prepri in mučna osebnost obračunavanja, zdaj sama stvarna poročila in važni sklepi.

Občni zbor

Ljubljanski pododbor so zastopali na letošnjem občnem zboru predsednik ing. Ladislav Bevc, podpredsednik Alfonz Lorger in predsednik nadzornega odbora Jože Zupančič. Točno ob določeni uri se je zbral v nedeljo v dvorani Ratniškega doma 208 delegatov, zastopajočih 56 pododborov iz vseh krajev države. Vojnega ministra je zastopal na zboru general Mela Jakovljevič, Rdeči križ Vaso Lazarevič, Polius d'Orient Pierre Loran, žensko sekcijo FIDAC-a ga. Mara Stefanović, vojne dobrovoljce ing. Lazar Protič, Združene nosilce Karagorjovce zvezde in vojni invalidov pa Svetolik Urošević.

Zbor je otvoril in vodil predsednik središnje uprave ing. Nikodije Bogdanović. Toplo je pozdravil zastopnika vojnega ministra in druge odlične goste ter delegate in se jim zahvalil za udeležbo. Z občnega zbora je bila poslana udanostna brzojavka Nj. Vel. kralju Petru II. pozdravne brzojavke pa knezu namestniku Pavlu, vojno ministru in predsedniku vlade. Potem so zborovali počastitvi spomin blagopojnih kraljev Petra I. Osvoboditelja in Aleksandra I. Zedinitelja ter vseh padlih tovarišev ratnikov, med njimi zlasti generala Živka Pavloviča in bivšega predsednika Poliusa d'Orienta Marca Eroua.

Obširno poročilo je bilo razdeljeno delegatom tiskano in se na zboru ni predloilo. Upravi je bila izrečena razrešnica, potem je bil pa soglasno in v velikim navdušenjem sprejet predlog, da najame središnja uprava pri Poštni hranilnici 6.000.000 din posojila pod zelo ugodnimi pogoji, da zgradi na zemljišču za Ratniškim domom novo veliko poslopje, ki se bodo dohodki od njega stekali v fond za podpiranje siromašnih ratnikov. Potem so bile sprejete štiri resolucije. V prvi apelira udruženje na mestno občino, naj prepíše v njegovo last zemljišče, kjer stoji Ratniški dom in kjer bo zgrajeno novo poslopje, v drugi se predlaga ustanovitev zveze ratnikov kraljevine Jugoslavije, tretja obsega prošnjo glede znane vojne s tem, da bi uživali vojne olajšave tudi vsi ratniki, člani udruženja, dalje glede brezplačnega zdravljenja v državi in v banovinskih bolnicah in zdraviliščih, glede opreme in uniforme, da se zaščiti ugled rezervnega oficirja, četrti resolucija pa postavlja zahtevo, da se čim prej sprejme invalidski zakon in zakon o dobrovoljcih. Vse resolucije so bile sprejete z aplaudiranjem.

Mi se hitro množimo

Sledil je zelo poučen, na stvarnih podatkih sloneč referat generalnega direktorja Poštne hranilnice in predsednika znanega društva za povzdigo vasi in kmetijstva »Agrarna misao« dr. Milorada Nedeljčevića. Že na sobotni predkonferenci je razpredel dr. Nedeljčević svoje globoke misli o težkem, lahko rečemo naravnost obupnem položaju našega kmeta, posebno na jugu države, kjer je dosegla beda že vrhunec. Na nedeljskem zboru je strnil te svoje misli in ugotovitve v referat, ki so ga poslušali vsi zborovalci z največjim zanimanjem in ki je bil po svojih poraznih ugotovitvah mnogim pravo odkritje. Dr. Nedeljčević je začel svoj referat s splošno sliko strukture naše države. Mi smo pretežno agrarna država in sicer mnogo bolj, nego se piše in govori, ker so tu prebivalci naših mestec po svojem bistvu le poljedelci. Napadeno se pri nas tudi govori in piše, da smo bogata država in da imamo še preveč zemlje, na kateri lahko delajo pridne roke. Resnica je baš nasprotna, nam rodovinske zemlje vedno bolj primanjkuje. Mi smo narod, ki se zelo hitro množi. Odkar imamo svojo državo, smo se pomnožili okroglo za 3.500.000 duš. Naš letni prirastek na prebivalstvu znaša okrog 250.000. To je za naše razmere ogromen prirastek, ki mu ne moremo preskrbeti zasluska in kruha. Da nismo meje drugih držav zaprte, bi imeli ogromno emigracijo, kajti razmere same bi prisilile milijone sinov našega naroda, da bi zapustili rodno grobo. Površina naše zemlje se pri nas ni povečala, temveč nasprotno, hkrajeno se zmanjša, kar sam

poplave vanjo leto salijejo prostrane nizine in ker močvirij ne izsušujemo. Poledica tega je, da imamo že okrog 800.000 kmetovalcev, ki so izgubili zadnji kosček zemlje in postali proletarci. Vsi ti morajo iskati zasluska večinoma pri kmetih, ker ga v mestih ne morejo dobiti. Proletarizacija in papperizacija našega kmeta hitro napreduje in položaj je vedno obupnejši.

Inteligenca se je odtujila kmetu

Pri našem okrog 13 milijardnem letnem državnem proračunu odpade na ministrstvo za poljedelstvo komaj 100 milijonov, a še od tega dobi naše kmetijstvo, ki prevzima razen drugih nadlog najtežje breme še pod udarci deset let trajajoče gospodarske krize, komaj 25.000.000 din. Če pomislimo, koliko milijard mora plačati naš kmet na davkih in drugih javnih dajatvah in koliko mu država od tega vrača, se moramo z vso resnostjo vprašati, kam to vodi. Naš kmetovalec, ta naša civilna vojska, ki mora biti vedno pripravljena stopiti na branik domovine, je na umiku. Govornik je našel nekaj praktičnih primerov in dokazov, ob katerih so se poslušalci zgostili, a mnogim so stopile tudi solze v oči. Bodo, v kakršni mora živeti na stoletje naših kmetov, si težko mislimo. In kdo je temu kriv? Naša inteligenca. Inteligence, ta sol naroda, se je svojemu narodu povsem odtujila, ona hodi čisto svojo pota, plava neke v oblakih in izgublja tla po nogami. Ljudstvo, tisto ljudstvo, iz katerega je izšla in od katerega živi, je zatajila. Po mestih gradimo ogromne palače, asfalтираjmo ceste, vozimo se v avtomobilih, plešemo in rajamo, naš kmet, naš orač, ki nam mora z življami rokami pridobivati iz zemlje vsakdanji kruh, se pa od dne do dne bolj pogreza v gmočno in moralno propast.

Kmetije se drobe

Od kod ta na prvi pogled presenetljivi pojav, da smo dobili naenkrat v tako izrazito agrarno državo, kakor je Jugoslavija, 800.000 proletariziranih kmetov, navezanih zgolj na delo svojih življajih rok? Ker se površina naše orne zemlje ne večja, na drugi strani se pa pomnoži število prebivalstva naše države letno povprečno za 250 tisoč, se drobje kmetije. Oče zapusti enemu sinu samo hišico, drugemu pa bori kosček zemlje, da mora drugi hišico šele sezidati, prvi pa zemljo kupiti od premožnejšega sosedu. Pri tem sta se oba zadovoljila. In tako gre ta proces drobitve kmetij in proletarizacije našega kmeta svojo pot naprej.

Dnevni zaslužek 2 din

Dnevni zaslužek na dnino navezanega kmeta-proletarca je znašal pri nas še pred štirimi leti nad 7 din, lani je pa padel na 4 din, pa so celo primeri, da grede kmetijski proletarci radi delat za 2 din dnevno, samo če delo dobe. In taki reveži morajo skrbeti še za svoje družine. Zdjaj pa pomislimo, kakšno mora biti to življenje in kako je mogoče zahtevati od takih ljudi, da bi oprinali še gmočne in moralne žrtve na oltar skupnosti.

Videč vse to in zavedajoč se teške odgovornosti pred zgodovino je središnja uprava Udruženja rezervnih oficirjev in ratnikov sklenila ustanoviti poseben fond, iz katerega bo dajala siromašnim kmetom ratnikom podpore ne v denarju, temveč v po-

Konec spora med tekstilnimi delavci

Ljubljana, 17. maja

Tekstilni delavci so pri nas najštevilnejši in imajo po številu tudi največje organizacije. Doslej so bili organizirani v glavnem v dveh organizacijah, in sicer v Splošni delavski strokovni zvezi in Zvezi tekstilnih oblačilnih delavcev (Savezu tekstilnih odelnih radnika). Obe organizaciji sta bili članici URSA (Ujedinjenega radniškega saveza).

Spor med našimi tekstilnimi delavci se je najbolj zaostрил 1. 1938 med velikim masovnim gibanjem, ko so delavci zasedli tovarne po francoskem vzorcu. Tekstilni delavci v Kranju se tedaj niso podvržli disciplini svoje organizacije, Splošni delavski strokovni zvezi, čeprav so bili skora; vsi organizirani v nji. V splošnem je prevladovalo prepričanje, da se je v tem kasal vpliv organizacije Zveze tekstilnih oblačilnih delavcev, čeprav tedaj na zunaj ni šlo igrala skoraj nobena vloga. To neuspešno medzgodovinsko gibanje pa je imelo vpliv v rešitvi naraslo, ko so se v nji začeli organizirati tudi naši tekstilni delavci; prej so bili v nji organizirani v splošnem le delavci v drugih pokrajinah.

Nedavno je prišlo do združitve obeh organizacij, in sicer v tem smislu, da Splošna delavska strokovna zveza sprejme v svojo organizacijo vse članove Zveze tekstilnih oblačilnih delavcev pod naslednjimi pogoji: čim prej se ustanovi v smislu pravih Splošne delavske zveze pod zvezo (podzveza) za tekstilno delavstvo in tekstilne sekcije po podružnicah; Splošna delavska strokovna zveza prizna vsem delavcem, organiziranim v Zvezi tekstilnih oblačilnih delavcev vse pridobljene članke pravice. O sprejemu članov, ki so bili izključeni zaradi stavke, bo obravnaval centralni odbor. Nadalje so se sporazumeli, da takoj začno širšo akcijo za organiziranje tekstilnega delavstva v Splošni delavski strokovni zvezi in da ukrepejo vse, da bodo podjetja striktno izvajala kolektivno pogodbo.

Te pogoje je stavila Zveza tekstilnih oblačilnih delavcev Splošni delavski strokovni zvezi, ko ji je ponudila spravo. Sporazumu med tekstilnim delavstvom je treba pripisati velik pomen, ker bo odlej njegova organizacija močnejša in ker bo delavstvo nedvomno nastopalo bolj enotno pri svojih strokovnih akcijah.

Ijedelskem orodju in drugih kmetijskih potrebščinah, kakor dela to z velikim uspehom »Agrarna misao«. V ta fond je namenilo udruženje 100.000 din od svojega proračunskega presečka v preteklem letu, ki znaša okrog 220.000 din. Sklenjeno je bilo oinovati v okviru središnje uprave posebno socialno sekcijo in ji dati na razpolago teh 100.000 din, da bo lahko takoj priskočila na pomoč najbednejšim ratnikom. V ta fond se bodo stekali tudi čisti dohodki od nove zgradbe, ki bodo znašali predvidoma nad 800.000 din letno. Razen tega bo napelo udruženje vse sile, da najde in preskrbi vire za to svojo važno akcijo še drugod, kajti bi je nam dvanajsta ura in če se zdaj ne bomo zgnili, nas utegne doleteti nepopravljiva nesreča. Teške posledice prepada med inteligenco in kmetijskim ljudstvom se kažejo vedno bolj in te posledice nam lahko postanejo prav kmalu usodne.

Globoko so pretresle besede dr. Nedeljčevića vse zborovalce in kakor električna iskra jih je prešinilo spoznanje, da je rešitev države samo v složnem, plodnem delu vsega njenega prebivalstva in da je treba končno kreniti s poti, po kateri smo zašli še tako daleč. Vsi drugi problemi in vsa druga mnogo manj važna vprašanja morajo stopiti v ozadje, na prvo mesto moramo postaviti kardinalno vprašanje: sancije našega do temeljev omanjega kmetijstva. Kajti z njim mi kot izrazito agrarna država stojimo in pademo. Glede na važnost referata dr. Nedeljčevića je bilo sklenjeno, da ga dobe vsi pododbori v državi, da bodo lahko to vprašanje postavili na najširšo bazo in da bo lahko Udruženje rezervnih oficirjev in ratnikov pritegnilo pri tem delu v svoj krog tudi vse tiste, ki so sili praznega besedičenja in ki hočejo stvarno delati za dobrobit države.

Eno smo

In ko so se zbrali po tem plodnem, rezervnih oficirjev in ratnikov dostojnem občnem zboru udeleženci na skromno skupno kosilo v hotelu »Srpaki car«, si videl vsem na obrazih radost, odsev globokega notranjega zadovoljstva in zadoščenja. To notranje zadovoljstvo in zadoščenje se je pa še povečalo, ko je izvenilo iz besed vseh govornikov, da smo Srbi, Hrvati in Slovenci eno, da se najdemo in strnemo v bratski slogi vedno, kadar gre za odkrito besedo, za besedo zdravega razuma in poštenega srca, pa za dejanje krepke roke v delu za našo skupno stvar. Prav je dejal dr. Nedeljčević, da kar verjeti ne more, da je res vse to, kar je slišal in doživel v soboto na predkonferenci in v nedeljo na občnem zboru, da se mu zdí, da doživlja vse to sanjah, da se mu zdí, da se poraja nova Jugoslavija.

Udruženje rezervnih oficirjev in ratnikov je stopilo s letošnjim občnim zborom na novo pot svojega dela in razvoja. Iz prejšnjega kaosa je našlo v zelo kratkem času izhod in posredilo se mu je sanirati finančno tako daleč, da izkazuje proračun za lansko leto okrog 220.000 din presečka in da je preseček najmanj v tej višini zagotovljen tudi za naprej. Obenem s finančno je pa nastopila tudi gmočna sanacija udruženja, iz čigar vodstva so izginili razdiralni in škodljivi elementi. In taki elementi bodo morali prav kmalu izginiti tudi iz vrst organiziranih rezervnih oficirjev, če se še skrivajo v njih. Naši rezervni oficirji naj torej iz tega sram izvajajo posledice in se odločijo, kje jim je mesto in kaj je njihova patriotska dolžnost.

Iz Kranja

— Propagandni izlet ljudske šole v Kranju. Protituberkulozna lga v Kranju je letos v okviru protituberkuloznega tedna izvedla zanimivo mladinsko propagandno prireditve, prvo te vrste izmed vseh lig v Sloveniji. Skupno z učiteljskim deske in dekleške osnovne šole je organizirala večeraj dopoldne izlet na Smarjetno goro, katerega se je udeležilo nad 400 otrok. Na travniku pod restavro, cijo je zbrani mladini govoril kratke, pa jedrnat besede o nevarnosti tuberkuloze g. dr. Bežek. Opoldne se je mladina vrnila v Kranj na svoje domove. Intenzivno propagando zoper nevarnost tuberkuloze je treba pričeti pri mladini, zato smo prepričani, da je bila ta ideja izleta mladine s strani kranjske lige zelo posre. čena samice, ki je vredna posnemanja.

Prašne ceste in protituberkulozna akcija

Radeče, 16. maja. Pri nas še nimamo asfaltiranih cest kakor nekatera mesta ali letovišča, pač pa imamo ceste iz gramozu. Odkar je nekaj časa lepo vreme, so ceste postale silno prazne. Avtomobili, ki vozijo skozi mesto, dvigajo oblake prahu, v katerih je polno bacilov, ki jih moramo mešani proti vsem predpisom vdihavati ali jih celo udati z živili vred, ker so prodajalne, pekarne in mesnice vse dan odprte na stečaj. Da je naša trditve resnična, pogledimo le v teh dneh naša živila, pa se bomo prepričali, da so nekatera celo — prašna.

Kakor v posemeh je bila te dni pokorenje na protituberkulozna akcija. Govorilo in čitalo se je povsod, kako se ubranimo jezik. Kako naj si utrjujemo zdravje, kako naj imamo higijenska stranišča in sploh kako nam je treba živeti. Prodajalci življenjskih potrebščin kakor tudi ostali javni funkcionarji morajo na zdravniški pregled. Toda ukrepe se bomo malo, da bi se odvil po mestu neznozen prah, ki dokazuje, da živimo še vedno kakor v srednjem veku, ko je bil kruti in zahrbiti morilec našega življenja — tuberkuloza bacil — ljudem še neznan.

Nekateri meščani širijo celo celo po vseh krajih na dan, toda kaj pomaga, ko se ne delo sistematično. Ako sosedu ne širijo, je zaman hvaloslovno priznava-

nje enega ali samo nekaterih hišnih posestnikov. Avto dvigne prah s suhe ceste in ga razprši tudi tam, kjer je priden posestnik poškopril cesto. Zato bi bilo umestno, da bi vsi radeški posestniki, ki stanejo ob cestah, po večkrat istočasno opravili to delo. Nedavno je bil nabavljen velik sod, s katerim je občinski svetnik po ne baš dobrem razpršilniku vsaj deloma poškopril cesto. Umestno bi bilo, da bi kdo popravil ta sod odnosno razpršilnik in takoj prišel s prepotrebno škropljenjem naših prašnih cest.

Jubilej uglednega škofjeločana

Škofja Loka, 15. maja. Kdo ne pozna Jožeta Hafnerja? Vsa otrok ga pozna! In kako tudi ne, ko pa gospodari ta ugledni in popularni posestnik, trgovec in gostilničar že kar cele decenije na svojem lepem posestvu ob vstopu v Karlovo ulico. Tako gospodari, da bi se nam skoraj izmuznili praznik, ki ga je praznoval ta ugledni narodni dom Škofjeločanov v nedeljo v krogu svoje družine. Jože Hafner je 70 letnik. Zdrav, krepak in čil je dočkal ta lep dan! Pravimo lep, saj je bila njegova življenjska pot tako bogata in vsestranska, tako plodovita in uspešna, da je razvoj Škofje Loke v najtesnejši povezanosti s imenom Jožeta Hafnerja. Povedati namreč moramo, da je g. Jože Hafner »tam na ogul« kar celih 20 let županoval svojemu rodnemu mestu in mu pridobil marsikaj. Med vojno je lajšal gorje, ki ga prinaša vojna vihra, po vojni pa je šel na delo za splošni napredek našega mesta. Ko je županoval, smo zidali novo šolo, tedaj je bila ustanovljena sreska izpostava in tedaj smo dobili mlekarški zavod in še mnogo drugih načrtov je bilo, ki jim je g. Hafner kumoval. Svojega uglednega rojaka se zaradi tega spominja Škofja Loka, ob njegovem življenjskem jubileju s hvaležnostjo in čestitkami, ki jih dele z mestom tudi nese, ki so že uživali gostoljubni in renominirani Hafnerjev dom.

Slika našega jubilanta pa ne bi bila popolna, če ne bi poudarili tudi zveste priroznosti Hafnerjevemu domu narodni in državni misli, tisti misli, ki ima zveste zagovornike tudi v Hafnerjevi mladini, ki je izšla iz grednega zakona z dobro gospo Marijo, zvesto ženo našega slavjenca. Jožetu Hafnerju želimo ob njegovi 70 letnici še mnogo zdravih, srečnih let, do skrajnih meja življenja, ki si jih je po toliki pridnosti in vsestranski delavnosti gotovo tudi zaslužil.

Francoski krožek v Škofji Loki

Škofja Loka, 14. maja. V prostorih trgovskega gremilja, ki nudi tudi sicer gostoljubno našim prijateljem Francije, je bil tudi letošnji občni zbor Škofjeloškega Francoskega krožka. Obisk je bil zelo lep, a otvoril je skupščino predsednik direktor državnega mlekarškega zavoda ing. Srečko Šabec, ki je poudaril potrebo tesnih vezí s Francijo, ne le kulturnih, marveč tudi miselnih. O tainjskih poslih je poročal izbirno prokurist Okrajne hranilnice g. Čiro Lendovšek, o blagajni trgovca gđ. Ilze Hallada, o knjižnici, ki je izredno bogata, pa zdravnik dr. Viktor Kocijančič. Na zunan je pokazalo delovanje krožka z otvoritvijo dveh tečajev za francosčino, v katere se je prijavilo kar 40 tečajnikov. Pod vodstvom prof. Pavla Sušnika in dipl. filozofa g. Stanke Hafnerja sta dosegla oba tečaja kar najlepše uspehe in je krožku vprav v tem uspehu vzpodbuda za bodoče delovanje. Poleg literarnih francoskih del razpolaga krožek z lepo zalogo francoskega časopisa, ki prihaja k nam redno, in pa z revijami.

V splošnem je bilo delovanje krožka brez boževnih fraz, resnobno, temeljito in za zunan svet skoraj neopazeno. Po začrtanih smernicah se bo delalo naprej odboj pa se je konstituiral takole: predsednik ing. prof. Srečko Šabec, podpredsednik in knjižničar dr. Viktor Kocijančič, tajnik g. Čiro Lendovšek, blagajnik gđ. Ilze Hallada, odborniki pa so prof. Pavel Sušnik, gđ. Irena Burychova in Lenka Krekova, v nadzorstvo pa sta stopila g. Janko Siebert in Marinka Kraljeva.

Tatvine v Selški dolini

Selca, 15. maja. Kronika Selške doline beleži zadnje dni par vlomov, o katerih si ljudje ne morejo misliti, kdo bi jih imel na vesti. V soboto se je brž razvedelo po Bukovčici, da je bilo ponoči vmiomjeno v trgovino posestnika in trgovca g. Urbana Nastjana, nasproti šole. Vlomilec je odlomil najprej železni križ zadaj pri shrambi in prišel tako v hišo, nato pa se je počeno potrudil, da se čim bolj okoristi. Odnesel je za 100 din drobiža, vsakovrstno galanterijsko blago, precej nogavic, perila in stlačice, nakar je izginil. Domača hčerka steka je sicer silila spodaj v trgovini šum, a ji strah ni dal, da bi si bila upala v spodnje prostore. Tat je brez sledu izginil, preseneča pa, da so našli sledove stoplin v velikosti otroškega ali ženskega čevlja. Nastjan ima občutno škodo. V Bukovčici je bilo pred časom vmiomjeno tudi v trgovino Adolfa Jelenca v Mlinu.

Dan pred vlomom v Bukovčici so imeli pretkanega tatu v Dražgošah. Nekdo se je vhitotal v gostilno Gregorja Šmida, vulgo Beštra, nakar je odprl s posebnim nožem tako svanim krtačam, omarico, vzgledno v stani. Vlomilec je odnesel preko 2000 din. Najbrž je prišel v hišo skozi klet. Za spomin je pustil kričavč v hiši. Upajo, da bodo svedrovala zasledili, ker mali ljudje ne menjavajo jurjev.

Tat se je pojavil tudi v Gradišču. Odnesel je najprej tri preproge in sicer eno plišasto, eno rdečo in eno kožnato, nato je ukradel nekaj premoaga iz kleti, a tudi benčin ni imel pred njim mru. Provo posodo je srečno odnesel. Drugi pa so mu posodo zopet nastavili, a napolnjeno z vodo. Ali je moral biti razočaran, ko je na-

šel v pločevinasti posodi vodo, namestu benčina.

Beležnica

KOLENDAR

Danes: Torek, 17. maja. Katoličani: Pa-

skal, Bruno

DANASNE PRIREDITVE

Kino Matice: Trgovci ljubezni

Kino Sloga: Upor na Vzhodu

Kino Union: La Habanera

DEZURNE LEKARNE

Danes: Mr. Leustek, Resljeva cesta 1, B-

hovec, Kongresni trg 12, Nada Komotar,

Vič — Tržaška cesta.

Vič — Tržaška cesta.

Vič — Tržaška cesta.

Vič — Tržaška cesta.

Vič — Tržaška cesta.

Vič — Tržaška cesta.

Vič — Tržaška cesta.

Vič — Tržaška cesta.

Vič — Tržaška cesta.

Vič — Tržaška cesta.

Vič — Tržaška cesta.

Vič — Tržaška cesta.

Vič — Tržaška cesta.

Vič — Tržaška cesta.

Vič — Tržaška cesta.

Vič — Tržaška cesta.

Vič — Tržaška cesta.

Vič — Tržaška cesta.

Vič — Tržaška cesta.

Vič — Tržaška cesta.

Vič — Tržaška cesta.

Vič — Tržaška cesta.

Vič — Tržaška cesta.

Vič — Tržaška cesta.

Vič — Tržaška cesta.

Vič — Tržaška cesta.

Vič — Tržaška cesta.

Vič — Tržaška cesta.

Vič — Tržaška cesta.

Vič — Tržaška cesta.

Vič — Tržaška cesta.

Vič — Tržaška cesta.

Vič — Tržaška cesta.

Vič — Tržaška cesta.

Vič — Tržaška cesta.

Vič — Tržaška cesta.

Vič — Tržaška cesta.

Vič — Tržaška cesta.

Vič — Tržaška cesta.

Vič — Tržaška cesta.

Vič — Tržaška cesta.

Vič — Tržaška cesta.

Vič — Tržaška cesta.

Vič — Tržaška cesta.

Vič — Tržaška cesta.

Vič — Tržaška cesta.

Vič — Tržaška cesta.

Vič — Tržaška cesta.

Vič — Tržaška cesta.

Vič — Tržaška cesta.

Vič — Tržaška cesta.

Vič — Tržaška cesta.

Vič — Tržaška cesta.

Vič — Tržaška cesta.

Vič — Tržaška cesta.

PRIZORI IZ NAJNAPETESJEGA VELEFILMA SEZONE »HURIKANE«
Filma elementarne sile, ljubezni in strasti

„ORKAN“

DNEVNE VESTI

— Največja propaganda za naš tujaki promet bo letosnji ljubljanski vsedržavni trgovski kongres. Iz vseh krajev Jugoslavije pridejo na kongres v Ljubljano ugledni trgovci, od katerih vsak uživa v svojem okraju velik ugled. Zato je največje važnosti, da bo do vsi tisti tisoč trgovcev iz Jugoslavije v Ljubljani zadovoljni in da bodo odšli iz Ljubljane z najboljšimi vtisi. Kongresni odbor je organiziral celo vrsto prireditev in ekskurzij ter izletov, da bodo kongresni udeleženci v resnici in Sloveniji zadovoljni. Ape-liramo na slovensko javnost, da čimbolj pomaga kongresnemu odboru, da bo mogel ta čimbolj doseči svoj namen. Nudi se nam ena najlepših prilik za propagando našega tujake-ga prometa in te prilike ne smemo zamuditi!

— Razpisana služba gozdarja. Banske uprava dunavske banovine razpisuje mesto gozdarja zvanjnika na področju dunavske banovine. Z vsemi potrebnimi dokumenti opremljene prošnje je treba vložiti do 20. junija pri banški upravi dunavske banovine.

— Velik greh proti narodnemu gospodarstvu je, da še vedno uvažamo vezene, šipe-ke itd., izdelke, ki po kvaliteti ne dosegajo domačega blaga in ki so še celo dražji, ter tako odjedamo kruh našim čipkaricam. Več tisoč slovenskih žen in deklet se preživlja v ženskih domačih obratih in še mnogo več bi jih dobilo zaslužek, ko bi vse naše dame znale ceniti blago po kvaliteti in ko bi si ne domisljale, da je dobro le, kar nosi tujo znamko. Zato je posebno potrebna razstava izdelkov naših domačih obratov na pomladnem ljubljanskem velesejnu od 4. do 13. junija. Prireja jo zelo skrbno Zveza gospodinj, kar nam je za popoln uspeh.

KINO UNION, tel. 22-21
Danes neprekinjeno zadnjikrat
ob 16., 19.15 in 21.15 uri
Zarah Leander
LA HABANERA

— Priprave za prvo vsedržavno obratno razstavo v Beogradu. V prostorih Obratne zbornice v Beogradu je bila pred snočnim prva seja pripravilnega odbora za ureditev prve obratne razstave v Beogradu, ki bo od 1. do 21. oktobra. Sklenjeno je bilo, da bo stal kvadratni meter prostora na razstavi za obratnike 30 din v paviljonih, 15 din pa na prostem. Siromašni obratniki dobe razstavni prostor brezplačno, če bodo predložili potrdilo pristojnega obratniškega združenja, da so res siromašni. Za predsednika pripravilnega odbora je bil izvoljen predsednik Obratniške zbornice Milan Stojanović.

— Ko je bil avtomobil še luksuzno prevo-zno sredstvo... Tudi pri nas, čeprav se nimamo avtomobilskih cest, avtomobil ni več luksuz. Avtomobilizem ter motorizem sploh so zelo naglo razvijata, kar moramo dobiti, kar smo zamudili. Dosegli pri nas še ni bilo mnogo večjih avtomobilskih razstav, kakr-še prirejajo v velikih mestih po svetu ter jim posvečajo izredno pozornost. Letošnja avtomobilska razstava na pomladnem ljubljanskem velesejnu od 4. do 13. junija pa bo zelo velika in lepa. Razstavljeni bodo avtomobili vseh slovitih svetovnih znamk in najnovejših modelov. Zanimanje za razstavo bo še tem večje, ker bo v tistih dneh tudi v Ljubljani kongres Društva za ceste; udele-žili se ga bodo številni odlični zastopniki ob-lasti in ustanov, ki jim mora biti še posebno pri srcu izpopolnitev našega cestnega omre-žja in razvoj motorizma. Država brez motori-zma nima bodočnosti!

KINO SLOGA Tel. 27-30
Misterijozna Azija
v filmu borbe angleških kolonialnih oblasti proti upornikom
Upor
na Vzhodu
Danes premiera! Ob 16., 19.15 in 21.15.

— Borza dela v Ljubljani sprejme dva hlape, kotlarskega pomočnika, dva razna-salca kruha, dva soboslikarja, dva klobučar-ja, dva ličarja za avtomobile za Albanijski in železostrovarja.

— Izleti za binkošne praznike. Zveza za tujski promet priredi za binkošne praznike naslednje izlete: 1) v Trst in Benetke, 2) v Gorico, Udine in Trst, 3) v Trst, Opatico in Reko, 4) na Plitvička jezera in Crikvenico, 5) na Jezerko, 6) v Škofjo Loko, Ziri in Logatec, 7) v Postojno. Zahtevajte prospekte v vseh biljetarnicah Putnika.

— Oblika iz mleka? V Italiji izdelujejo »surovine« za manufakturno blago iz mleka. Sankcije so naučile Italijane delati duže. Italijanski patent so kupile že mnoge drža-ve, a Jugoslavija še ni med njimi. Naši tek-tilni industriji še ne primanjkuje dobrih in cenovnih naravnih surovin v Sloveniji, se je tekstilna industrija prav hitro razvila. Ka-ko mogoča gospodarska sila je postala tekstilna industrija v Sloveniji, bo najlepše prikazano na veliki velesejnski razstavi v Ljubljani od 4. do 13. junija.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo spremenljivo oblačno, toplo vreme. Vče-raj je značala najvišja temperatura v Beo-gradu in Sarajevu 27, v Zagrebu in Splitu 26, v Mariboru 25, v Ljubljani 24. Davi je kazal barometer v Ljubljani 765.7, tempera-tura je znašala 9.8.

— Sestro je branil in ubil svaka. V va-si Dolnja Veleznja blizu Hrvatske Kosta-njice je ubil Guro Bjelajac svojega svaka Steva Kneževića. Pokojni Knežević je zelo grdo ravnal s svojo ženo in Bjelajac ga je večkrat posvaril, naj tega ne dela. V nedeljo je Knežević zopet pretepal svo-jo ženo. Tedaj je pograbil Bjelajac puško in pohitel sestro na pomoč. Videč to, je navalil nasilni mož nanj z nožem, toda Bjelajac je sprožil in ga zadel v trebuh, da je bil takoj mrtel.

— Samomor 77letne starke. Na lokalni železnici Koprivnica-Kloštar je skočila v nedeljo pod vlak 77letna Milka Kovačević. Bila je živčno bolna in živega je v bedi. Tako je končno obupala nad življenjem in si ga končala.

— Petkrat rodila dvojčke. Žena Zahin-begovića Fazlija v Sarajevu je porodila pred tremi dnevi že petič zapored dvojčke. V zadnjih treh porodih je porodila šest dečkov in vsi so živi. Doslej je rodila 15 otrok.

— Potrjena smrtna kazen. Zaradi treh umorov na smrt obsojenemu Dušanu Oto-jiću so večeraj v Mitrovici sporočili, da je smrtna obsodba potrjena in da bo usmrčen. Obesili so ga davi ob 4.

— Dva kandidata za viliče. V Benja Luki je bila večeraj končana obravnava proti tolpi razbojnikov, med katerimi imata največ gre-hov na vesti Gjorgije Sovilj in Mihajlo To-mić. Za ta dva zahteva državni tožilec smrtno kazen, odsodba bo izrečena v petek do-poldne.

Iz Ljubljane

—lj Student Stanko V. se iskreno zahva-ljuje vsem, ki so mu pomagali in najbrž kaj-ših dneh in mu vrnilo vero v življenje. Mimo-grede rečeno, so to samo tako zvani mali ljudje, ki sami živijo iz rok v usta. Te dni bo Stanko odpuščen iz bolnice in neka do-bra gospe je pripravljena vzeti ga začasno na stanovanje. Ker pa ima sama številno družino (5 otrok) ji primanjkuje postelj, zato prosi, če bi bil kdo tako plemenit, da bi vsaj začasno odstopil posteljo (lahko tudi zložljivo ali otmanko), ki je ne potrebuje. Cenjeni naslov naj se pusti v upravi lista.

—lj Šentjakobsko gledališče je bilo prisi-ljeno predčasno zaključiti svojo sezono za-radi obolevnosti dveh članov odra. Zato so se odločili, da izvrše obišno turnejo po vseh večjih krajih. Izbrahi so dva vesela komada in to »Nobene žene« in »Zakonec stav-kajot«. Obe veselozgije bosta nudili obilo za-bave in prijetnega razvedrila. Vse tista dru-štva, ki bi si želela zagotoviti gostovanje Šentjakobskega gledališča, naj se nemudoma obrnejo pisмено ali ustmeno na upravo odra. Prihodnje gostovanje se vrši 22. maja v Sokolskem domu v Medvodah. Šentjakob-čani bodo zaigrali veselozgijo »Nobene žene«, ki je žela v Ljubljani in drugod velik uspeh.

—lj Drva 25% cenejša kakor pozimi. Trg za prodajo kuriva na Gradnem nabrežju je dan za dnem dobro založen z drvni, ki so na po vedni sveža, ker so kmetje jeseni in pozimi razprodali vsa suha drva. Ko je ob novem letu pritisnil občuten mraz, so mnogi razumeli, da bo trajala dolga ostra zima in zalagali so se posebno skrbno s kurivom. Kmalu je pa postalo zopet toplejše vreme in kmetje niso mogli več tako lahko prodati svežih drv. Sekali so mnogo in skušajo spravi-ti drva zdaj v denar. Zato je trg s kurivom tako dobro založen. Drva so se seveda zaradi večje ponudbe pocenila in zdaj jih prodajojo po 75 do 80 din m³, torej približno 25% ce-neje kakor pozimi, ko so bila najdražja in ko jih sploh ni bilo naprodaj izpod 100 din kubični meter.

—lj Znamenje na Sv. Jakobu trgu bo po-vsem novo, razen kipa. Kamnosečstvo Vodnik je delalo vso zimo podstavek in stebel iz podpeškega kamna. Doselej je bilo znamenje iz natrčinskega kamna, ki ga je pa posevem uničil mraz, da spomenika niso mogli več popraviti. Zato ne moremo govoriti o ohranitvi starega spomenika, saj ne bo od njega ostalo nič, razen manjšega kipa. Postavljajo v resnici nov spomenik. Če pa hočemo biti povsem točni, je treba pripomniti, da bodo pripravili vsaj etari temelji, ki je zidan iz podpeškega kamna. Tedaj, ko so zidali ta temelji, še seveda niso poznali cementsa. Na temelji bodo zbetonirali nosilno železobetonsko ploščo, ki bo nosila podstavek in stebel. Steber bo precej visok, ter bo spomenik se-gal v višino a kipom vred okrog 12 m. Iz-kazalo se je, da podpeški kamen na prostem ni odporen proti vremenskim vplivom, zato tudi obnovljeno znamenje ne to trajno, zla-sti še, ker ga najbrž pozimi ne bodo pokrivali kakor spomenik pred magistratom. To-da podpeški kamen je pri nas še najcenejši in zidna leta je zelo v modi.

—lj Površino škropljenje Tržaške ceste. S tem naslovom smo v sobotni številki objavili pritožbo zaradi prahu na Tržaški cesti in na to točko nam je mestno po-glavarstvo poslalo naslednje pojasnilo: Tr-žaška cesta ni mestna, temveč državna in jo zato mora država tudi vzdrževati. Ker pa državna uprava cest ne škroplj, oprav-ja mestna občina to delo tudi na tej ce-si, in sicer po točnem programu šestkrat na dan. Ker pa je cesta še vedno maki-damska, škropljenje ni tako izdatno, ka-kor na asfaltnih cestah, s tem dejst-

vom morajo računati posetniki in pasa-ži. V pomirjenje jim povemo, da bo ta ce-sa še letos napojena s oljem in bo na njej mnogo manj prahu. Viška občina je škroplila ceste v svojem območju s malim vozčkom na konjelo vprego in se tede-nje škropljenje po izdatnosti res ne da primerjati z današnjim šestkratnim dnev-nim škropljenjem z velikimi avtomobili. Škrope pa ljubljanske ceste od 6. junijaj neprekinjeno v dveh partijah do 7. sve-der s sedmimi škroplilnimi avtomobili.

—lj Mederane bluze Karničnik. Nebotičnik.

—lj Sprejemne takoj še nekaj interesentov za poučno ekskurzijo Organizacije praktičnih tehnikov od 3. do 12. junija t. l. v Nemčijo in Češkoslovaško. Prijave in informacije, Miheleš, Borštnikov trg 1.

—lj Zveza za tujaki promet v Sloveniji opozarja, da bodo na razpolago od 22. ma-ja t. l. dalje točni sporedi s vsami navodili za poseben vlak in avtobusne vožnje na vsesokolski zlet v Prago. Sporedi dvigni-te v biljetarnicah Putnika.

—lj Zveza mest kraljevine Jugoslavije bo imela 19. junija t. l. svojo redno letno skup-šino prvič v Ljubljani. Zupani in mestopni-ki jugoslovenskih mest se zbere vsako leto na skupščini mest v drugem mestu, a v Ljubljani je imela doselej Zveza mest šole dve seji. Gotovo to zlorovanje spada med najvažnejše letosnje dogodke našega mesta, ko bomo imeli priliko pozdraviti vse župane in jim pokazati Ljubljano in okolico.

—lj Združene gostilniških podjetij v Ljubljani vabi svoje članstvo, da se ude-leži pogreba umrle dolgoletne članice Or-čar Franciske, gostilničarke v Gasliški uli-ci št. 15. Pogreb pokaže bo danes ob 15.30 iz bolnice. Uprava združenja.

—lj Uprava pododhoda Četniškega udru-ženja v Ljubljani se vsem cenj. darovalcem in vsem onim, ki so na kakršenkoli način pripomogli k tako lepi izvedbi »Uranka« na Mostecu, ponovno prav iskreno zahvaljuje ter se priporoča v nadaljno naklonjenost.

—lj Dobroščen ženin ali dobrodeleci »šrangarje« so darovali za mestne reveže 500 din tako tajno, da niti mestno pogla-varstvo ne ve, komu prav za prav izreka svojo najtoplejšo zahvalo za tako lep dar, ki naj tudi druge žene in »šrangarje« opomni na revne sosedčane.

—lj Na prihodnji produkciji ljubljanskega drž. konservatorija, ki bo v petek 20. t. m. ob 18.15 v veliki Filh. dvorani, se izvajajo iz-ključno je dela domačih avtorjev od najmlaj-ših pa do najpomembnejših skladateljev do-te Novih Akordov. Na sporedu je zastopanih 13 avtorjev, nekateri tudi z večimi svojimi deli. Na produkcijo še zaradi pomembnega sporeda opozarjamo. Podrobni spored se do-bi od srede dalje, stane 3 din in velja ob-temem kot vstopnica.

—lj Pevski zbor Glasbene Matice ima dre-vi ob 20. uri vajo mešanega zbora.

—lj Zbor Hubadove šupe, ki se priprav-lja za skupni nastop povodom odkritja spo-menika Emilu Adamcu, imajo prihodnjo va-jo v petek 20. t. m. ob 20. v Hubadovi pevski dvorani. Vajimo vse in točno ob napoveda-nem času. Uprava Hubadove šupe.

—lj V počastitev spomina pokojnega ing. Saše Hadžija sta darovali njegovi tetki: Ana vd. Mihailović (vdova majorja) in Ljubica vd. Vučenović iz Vukovara vsaka po 200 din Jugoslovenskemu akademskemu podpornemu društvu na univerzi v Ljubljani. Univ. prof. dr. R. Kenk je daroval v isti namen din 200. tovarnar Milko Lajovic pa 100 din.

—lj Knjižnica Ruske Matice se je preseli-la iz stanovanja na Jurčičevem trgu 3 v bivši hotel Tivoli (št. 4 pod Turnom) I. nad. Knjižnica uraduje vsak ponedeljek, sredo in petek od 18. do 19. ure.

Iz Ptujja

—lj Plovdvsko pevsko društvo iz Bolga-rije, ki je na turneji po Sloveniji, pri-se v četrtek 19. tm. tudi v naš starodavni Ptuj. Slovenci, pokazimo, da je Ptuj edi-no naš, in pripravimo našim bratom to-pel sprejem. Sprejema se udeležje, kolikor nam je znano, Sokol, požarna bramba, Jadranska straža in naša mladina. Pozivamo tudi ostala društva in korporacije, da se sprejema v polnem številu udele-žev. Sprejem gostov bo pred magistratom, to-čen čas pa bo pravčasoma objavljen. Že glede na zadnje dogodke v Ptujju moramo pokazati vsem, da je v Ptujju gospodar-edinole Slovenec!

—lj Ali je to mogoče? V naši prelopi okolici, za katero trdimo, da je pristno slovenska, se blesti v Mestnem vrhu na neki vili še vedno po 20 letih sedenja, nemški napis »Eich Hof« Ali ni nihogar, ki bi lastnika hiše pozval, da ta napis od-strani s hiše. Nikar se potem ne čudimo tujcem, ki zatrjujejo, da se počutijo v Ptujju kakor v svoji lastni domovini!

—lj Sokoli v št. Juriju ob ščavnici. K odkritju spomenika blagopokojnemu vito-skemu kralju Aleksandru I. v št. Juriju ob ščavnici so pohiteli tudi Sokoli iz Ptujja. K slovesnosti se je odpravila na avto-mobilih okoli 200 Sokolov iz Ptujja. K lepi udeležbi je pripomoglo tudi lepo vreme.

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Prohibit, najave beseda Din 1.- davek posebej.

Za pisemne odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko — Popustov za male oglase se priznava.

RAZNO
Beseda 50 par, davek posebej.
Najmanjši znesek 5 Din

POSEBNE NOVOSTI
vseh oblačil, sport, bangarn, obleke, pumparice, perilo itd. najceneje

PRESKE
Sv. Petra cesta 14

KLIŠEJE
BENO
VEČARNE
JUGOGRAFIKA
V DEJRA NASIP 23

ŽIVALI
Beseda 50 par, davek posebej.
Najmanjši znesek 5 Din

MALA PAFIGA
modre barve, ki sliči na ime Božika, je ušla. Prosti se, naj se odda proti nagradi pri Ma-ršiči, Trdinova ul. 5. 1473

KUPIM
Beseda 50 par, davek posebej.
Najmanjši znesek 5 Din

RARIJENE OČVJE
kupim in prodajam. — Klavžer, Voljnjakova 4. 1474

Filmski ateljeji v filmu
Filmske zvezde v filmu
Filmski režiser v filmu

Trgovec ljubezni

KINO MATICA 21-24

— Lepo spomladansko vreme je zelo poživelo meščane in tudi okoličane. Prva majska nedelja je bila krasna in je isva-bila večino meščanov v lepo prosto nara-vo. Okolica je bila polna meščanov, česar so se slasti veselili okoliški gostilničarji, ki so imeli svoje lokalne polne gostov, ka-kor se dolgo ne. Obeta se nam stalno to-plo vreme. Nekaj dramih kopalcev se je tudi še pojavilo ob Dravi, ki še sedaj iče-jo hlada v mrzlih valovih Drave.

Iz Maribora

— V srede pejeje v Mariboru bolgarski pevec. Kakor povedi v Sloveniji, tako pri-pravljajo tudi obmejni Maribor bolgarskim pevcem in Plovdvi prav pripravljen sprejem. V sredo 18. t. m. bo ob 20. uri sveder v ve-likih unijskih dvorani koncert bolgarske pes-mi. Za koncert vlada v Mariboru izredno za-nimanje.

— Borna dela išče učenca čevljarstva obrti. 2 restavracijski kuharici in cemen-tarskega pomočnika. Pojasnila dobe inte-resemti med dopoldanskimi uradnimi ura-mi.

— Pojasnila glede triptikov. Po na-vodih, ki so prispela od Centrale prizna-nih avtomobilskih klubov v Parizu, mora Jugoslovenski avtomobilski klub s 15. ma-jem prenehati z izdajanjem avstrijskih triptikov. Odslej se bodo izdajali le še triptiki za Nemčijo. Vsi do 14. maja 1933 izdani avstrijski triptiki veljajo eno leto, to je do zapadlosti istih čez staro mejo Nemčije v Veliko Nemčijo.

— Manifestacija mariborskih obrtnikov. V nedeljo, dne 22. t. m. priredi Obrtno dru-štvo v Mariboru na verandi pivovarne Union veliko manifestacijsko zborovanje mariborskih obrtnikov. Na zborovanju bo-do razpravljali o zelo važnih obrtniških vprašanjih.

— 200 novih stanovanj v Mariboru. Ma-riborska mestna občina je sklenila, da bo prišla z gradnjo 10 hiš z 200 enosobnimi stanovanji. Gradbeni stroški za vsako hi-šo so predvideni na 460.000 din. Letos bo do dogradili pet hiš s 100 stanovanji. Upa-ti je, da bo s tem stanovanjska kriza v Mariboru nekoliko ublažena.

— Brošura za službanih mariborskih mož. Na petkovski seji mariborskega mestnega sveta je bil sprejet predlog, da izda me-stna občina brošuro, s katero bo prebival-stvo seznanila z zaslugami mož, ki jih imena nosijo mariborske ulice. Tudi bo občina postavila v vsaki ulici tablice z življenjepisom moža, čigar ime nosi ulica.

— Obesil se je v Reki pri Hočah 61letni preužitkar Josip Rajh. Ko so ga ljudje našli, je bila vsaka pomoč brezupna. Starček je šel v prostovoljno smrt zaradi neozdravljive bolezni.

— Triglavani so zborovali. V nedeljo do-poldne so v loveški sobi hotela Orcl zboro-vali člani starostništva akademskega društva »Triglav«. Občni zbor je vodil predsednik g. dr. Jakob Toplak. Poročilom je sledila iz-črpa debata. Sledile so volitve, pri katerih je bil izvoljen naslednji odbor: dr. Jakob Toplak, predsednik, odborniki: dr. Vrečko, dr. Vauhnik, dr. Germovšek, dr. Snuderl, Koštomaj, Mačus in Skaza.

— Gledališče. Drevo bo repriza opere »Da-ljor« za red C. V četrtek bo premiera igre »Sreča d. d. c. Predstava je za red A.

Novi odbor TBPD

Ljubljana, 17. maja

Trgovsko bolnišnico in podporno društvo v Ljubljani bi moralo imeti letos volitve delegatov. Nova pravila določajo, da od-pade na 100 članov po en delegat. Kandidatne liste je treba vložiti pri društvu najpozneje 14 dni pred volitvami. Vsaka kandidatna lista mora biti podpisana po 50 članih s pasivno in aktivno volilno pravico. V pri-meru, da je predložena, odnosno odobrena samo ena kandidatna lista, so kandidati izvoljeni na tej listi. Do večeraj bi morale biti vložene kandidatne liste. Bila je vlo-žena sporazumna lista. Do sporazuma je prišlo po dolgih pogajanjih. Novi odbor šteje 45 delegatov, ki se dele takole: Na Zvezo društev privatnih nameščenecv od-pade 20 delegatov, na Društvo združenih zasebnih in trgovskih nameščenecv Slove-nije 13 delegatov, na BOTIČ-a 8 delegatov, na Strokovno zvezo 3 delegati in na Zvezo privatnih nameščenecv Jugoslavije 1 dele-gat.

Kandidati Zveze društev privatnih name-ščenecv so naslednji: Erle Gombač, indus-trijski uradnik, Joško Zemljčič, prokurist, Cirič Likar, uradnik, Fran Japelj, trgovski sotrudnik, Stanko Leder, uradnik, dr. Mar-jan Dular, uradnik, Tomo Trop, knjigo-vodja, dr. Fran Vatovec, urednik, Josip Stranič, trgovski sotrudnik, Maks Mikuz, industrijski uradnik, Franc Indikar, urad-

nik, Ivan Velepčič, delovodja, Drago Cerar, tehnični uradnik, Albert Medvešek, pisar-niki ravnatelj, Fran Munda, trgovski knji-govodja, Ferdinand Palme, industrijski uradnik, Franc Staudegger, pisarniški uradnik, ing. Leo Knez, tehnični uradnik, ing. Fran Uršič, obratovodja in Rado Kol-man, industrijski uradnik.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Torek, 17. maja: Princesa Jute. Gostova-nje bolgarskega operetnega Kooperati-vnega teatra. Izven.

Sreda, 18. maja: Haremske skrivnosti. Go-stovanje bolgarskega operetnega Koo-perativnega teatra. Izven.

Četrtek, 19. maja: Aleksandra. Gostovanje bolgarskega operetnega Kooperativne-ga teatra. Izven.

Petek, 20. maja: Ženitev. Premiera. Pre-mierski abonma.

★

Opozarjamo na gostovanje bolgarskega operetnega Kooperativnega teatra. Ob 5. pop. prispe ansambl s vlakom iz Zagreba ter bo vprizoril drevi svoje prvo gostovanje v drami. Peli bodo Kalmanovo opereto »Princesa Jute« z Mimi Balkansko, Stane-vim, Tinko Krajevo, Armijanovim v glav-nih partijah. Dejanje opere se slika zaro-ko princese Jute in princem Paulom, ki pa predčasno pobezne in ki ga princeza pre-oblečena v Holandsko, polagoma osvobdi. — V sredo 18. t. m. bo pel isti ansambl opereto Valentinova »Haremske skrivno-sti«, v četrtek 19. pa »Aleksandro«, ki sta jo komponirala Martoš in Sirmaj. Občin-stvo naj ne zamudi prilike, ki se mu nudi, da spozna bolgarske umetnike. Predpoda-ja vstopnic je pri dnevi blagajni v operi.

Premiera Gogoljeve »Ženitve« bo v petek 20. t. m. za Premierski abonma. Vsebina tega »popolnoma neverjetnega dogodka« v treh slikah, nam pokaže trgovčevu rodbino, kjer se oglašajo najrazličnejši snubači, voljni vzeti domačo hčerko. Glavna oseba je Podkaljosin, dvorni svetnik, ki se na na-svet svojega prijatelja Kočkarja odloči tudi snubiti Agafjo. Njegova plahost in skromnost sta vrtilni, ki mu priborita konč-no mnogo nad drugimi odlično karakteri-ziranimi snubači. Delo je zrežiral Cirič De-bevec.

OPERA

Začetek ob 20. uri

Torek, 17.: Manon Lescaut. Premiera. Pre-mierski abonma.

Sreda, 18.: Lucia di Lammermoor. Red Sre-da. Gostujeta gđc. Zupečeva in g. Go-stič.

Četrtek, 19. maja: Rigoletto. Red Četrtek Petek, 20. maja: zaprito

Tragedija matere 10 otrok

Maribor, 17. maja

Veliko senzacijo je vzbudila danes do-poldne po vsem mestu vest, da se je v Studenih pri Mariboru obestila znana go-stilničarka, 48letna Terezija Pivčeva, last-nica Rehbergerjeve gostilne. Našli so jo obešeno v hlevu. Pokojnica je pred leti po-devala Rehbergerjevo gostilno in je ve-ljala za zelo premožno. V zadnjem času se je pa njeno gnetno stajalo zelo postlabšalo lo in imela je razne tožbe. Pravi vzrok njenega samomora ni znan, vse pa kaže, da si je končala življenje deloma zaradi bede.

Pokojnica je zapustila deset otrok, od teh je šest nepreskrbljenih. Tragedija zna-ne gostilničarke je vzbudila v mestu splošno sočutje.

Fingirana tatvina

Maribor, 13. maja

V Spodnjem Dolu in okolici se je raz-nesla vest, da so vlomilci obiskali doma-čijo posestnika Franca K. na Tolstem vr-hu. Mož je v lom prijavil orožnikom, češ, da so vlomilci siloma odprli lesen kov-čeg, iz katerega so mu pobrali 70.000 din. Ta denar je dobil za nedavno prodano po-sestvo.

Ker v tem kraju že dolgo ni bilo slišati o kakem vlovu ali nasilju, se je prebival-stva polastila upravičena bojazen. Zato so orožniki šli takoj energično na delo. Pre-gledali so domačijo in prišli takoj do za-ključka, da mora biti vlomilec v hiši. Za-ključali so posestnika K., ki se je naposled znašel v škripih in je priznal, da je sam vlovil ter pobral iz kovčega 9000 din. Bil je namreč dolžan neki banki večji znesek in se je hotel tako ogniti plačilu. Zaradi fingirane vlom in varanja oblasti je bil posestnik K. izročen sodišču.

Makulturni papir

proda
uprava »Slovenskega Naroda«
Ljubljana, Knaflijeva ulica šte. 5

NARODNA TISKARNA
LJUBLJANA
KNAFLJEVA 5

IZVŠUJE VSE VESTE TISKOVNI
PREPROSTE IN NAJFINIŠE

Inozemski gostje v Mojstrani

Poseben nastop šolske mladine — Zanimiva razstava
smučarskih daril

Po povratku in kot na zadnji postaji so se ustavili v Mojstrani zastopniki inozemskih turističnih birojev pod vodstvom ravnatelja ljubljanskega Putnika g. dr. Žižka. Mojstrana je bila odeta praznično, na sleherni hiši je vihrala naša trobojnica. Velikanski avtobus se je prizibal v vas in ustavil se je pred hotelom Triglav. Topovski strelji so dali pomembnemu dnevu še veličastnejše obeležje.

Šolska mladina, katero je v tem kratkem času naučila in vodila naša priznana Minca, je najprej deklamirala pozdravni govor, potem je pa dobil vsak tujec šopek planin, katerega so pripenjale dekleta. Družba je po ogledu kraja in okolice obedovala in med obedom je šolska mladina prikazala s malim nastopom, kaj je Mojstrana, kaj in kdo je njen življenjski in tako so dobili tujci pravo in jasno sliko o našem kraju. Najprej sta nastopila pastir in pastirica, potem turist nato lovec in za končiček se smučar, ki je tu najbolj razvit. Otroci so povedali odraslemu tujcu, kaj je in kaj želi od bodočnosti. — dr. Žižek je tujcem kratko prevedel vsebino deklamacij in pesmi, v kolikor to ni storila že prej duša šolstva v Mojstrani, Minca Zupan Rabičeva, ki je inscenirala in priredila te nastope.

Pa ne samo to, smučarski klub je hotel

pokazati tujcem, kaj je in kaj so dosegli njegovi člani od leta 1913 do 1938. Zbral je skoraj vsa darila, diplome kolajne itd., ki so si jih priborili naši smučarji in jih razstavil v posebni lovski sobi: hotela Triglav. Kakšna je bila razstava, priča priložena slika, pristna fotografija. Po letnicah od 1913 vse do letos je prikazan napredek smučarstva v vseh disciplinah. Leta 1913 so odnesli prvenstvo Mojstrancin Ernest Rabič kot prvak II. Gregor Klančnik (oče sedanjega državnega prvaka) in III. Janez Rabič, hotelir in dvorni nadlovec in oče državne prvakinje g. Mince leta 1932. Prvi prvak naše Jugoslavije je bil tudi Mojstrančan in sicer leta 1921 Janez Hlebanja, — od takrat naprej pa se ponasja Mojstrana skoraj izključno z državnim prvenstvom v smučanju. Zato je Mojstrana tudi središče dobrih smučarjev za kar se mora zahvaliti izbornemu smučarskemu terenu, dobri zimi in posebno vodstvu smučarskega kluba, ki je v državi vodilen. Duša kluba je seveda zopet naša Minca.

Vsak tujec je prejel sliko od razstave smučarskih daril. Z velikim zanimanjem so si razstavo ogledali in se niso mogli načuditi da ima tako majhen kraj toliko odlikovanj.

Razstava smučarskih daril ostane odprta še čez teden 22. t. m. in je vsakomur dovoljeno ogledati si jo.

skupaj 67.500, pri čemer so se odbiti državna in občinska taksa, ki znašata 22%, savez in podsavez 7%, stroški za sodnika, policijo in drugo. Banovina in občina sponzorirata na leto le 2000, razne druge podpore pa znašajo približno 3000 din. Vsega skupaj ima klub na leto približno 102.500 din dohodkov, to se pravi, da je deficit za 40.000 din, če ne štejemo še raznih drugih izdatkov.

VOZ VLEČE LE NEKAJ IDEALISTOV

Rekla smo, da znašajo dohodki od članstva približno 2500 din na mesec, to se pravi, da prispeva 100 ljudi po 25 din mesečno. SK Ljubljana sicer šteje mnogo več članstva, a to so žal le tihi simpatizerji, ali včasih tudi glasni kibici na tekmi, denarja pa nimajo ali ga je težko iztisniti z njih. Mi pa vemo, da je v Ljubljani mnogo ljubiteljev in prijateljev nogometa, pa tudi SK Ljubljane, ki bi lahko igranje žrtvovali manjše ali večje zneske, pa jih ni blizu. Zadržujejo in godrnjajo na slabo igro moštva in pravijo, da bodo podprli klub, ko bo SK Ljubljana boljše zaigrala, dotlej naj jih pa pusti pri miru. In to je napačno. Če avtomobilu ne daš bencina, ne bo vozil, tam, kjer ne mažeš, ne teče. Le pogledajte malo v sosedni Zagreb ali pa v Beograd, kjer prijatelji in pristaši klubov žrtvujejo velike vsote, bogati mecenji pa poklanjajo terene za igranje ali grade tribune klubom zastoj. Tako je zagrebški Hašk lani dobil v dar igrišče v Maksimiru, kjer je prodal veliko parcelo, za katero je dobil pol milijona din. Zato ni čuda, da je zdaj med prvimi klubi v državi. Tudi so dohodki tekom v Zagrebu ali pa v Beogradu v primeri z Ljubljano znatno večji, saj pride včasih v Beogradu pri tekmi BSK-Jugoslavija do 100.000 din v blagajno.

Tudi občina in banovina bi morali pokazati za sport in klub večje razumevanje. Leta 2000 din na leto je nedvomno premalo, saj ima občina od tekom lepe dohodke. Drugod kažejo več razumevanja in širokogrudnosti za take stvari. Povsod na svetu grade občine in države igrišča in sportne naprave in jih tudi vzdržujejo, za-

vedajoč se koristi sporta za vzgojo naroda. Opozorili bi še mestno občino in banovino, da naši klubi izpolnjujejo tudi socialne naloge, saj mnogi popolnoma vzdržujejo, hranijo in oblačijo revne igrarce, ki so večinoma dijaki. Vprav pri SK Ljubljani je tako. Med 20 aktivnimi igrarji prvega moštva je 5 akademikov, 10 srednješolcev (trije pred maturo), 3 v zelo slabih službah, 1 pa brezposeln. Med vsemi temi je le eden, ki lahko živi od svojega zaslužka, vse druge mora podpirati klub.

Vse to ogromno delo, neprestana borba za denar, ki grozi uničiti obstoj SK Ljubljane pa leži na ramah nekaj idealistov, ki vlečejo in potiskajo težko nalogo, pri tem jim pa še javnost pole-na mež pod noge. Zda ob 12. uri, ko gre SK Ljubljani res za biti ali ne biti, ponovno apeliramo na javnost, naj ne stoji pasivno ob strani, temveč naj klubu prisloži na pomoč bodisi z denarjem, bodisi tako, da zaposli igrarce, ali jim po možnosti nudi kak zaslužek, da bi ne bile preveč obremenjene klubove finance. Le pogledajte, kako skrbje za igrarce drugod, resimo v Zagrebu. Gradjanski in Concordia spravita vse igrarce v mestno službo, isto je v Beogradu. Kričev primer nudi igrač Stanko Bertoncelj, mlad, močan, za vsako delo sposoben, eden naših najboljših sportnikov, pa ga že pet let ni bilo mogoče nikjer spraviti do zaslužka. Je pa še mnogo sličnih primerov.

ŠE NEKAJ ZANIMIVIH PODATKOV

Za napravo nove ograje in zgradbo blagajni je SK Ljubljana plačala 72.000 din. Ljubljana, mesto 80.000 prebivalcev je prispevalo k temu le 12.000 din, mestna občina 2000, banovina 1000, Mestna hranilnica 3000, ostalih 54.000 din je pa moralo več odbornikov prevzeti na svoja ramena in podpisati menico. Vprašanje trenerjev je klub obremenilo za 138.000 dinarjev.

Iz vsega tega je razvidno, da pri takih razmerah ne moremo pričakovati čudežev ali kakšnega posebnega razodetja od SK Ljubljane. Toliko javnosti v točasnino in premislek.

lino se umaknejo ob izbruhu geologi in njihovi pomočniki, zapro se z debelimi klenimi vrati, za katerimi so samo okence iz ognja varnega stekla, da more straz opazovati, kaj se godi zunaj.

V kaverni imajo zalogo živil in pitne vode, deloma obkoko iz asbesta in asbestne rokavice, aparate s kisikom za 64 ur, hladilne aparate z ogljikovo kislino ter oddejne in sprejemne radijske aparate. Razen tega so mislili na zvezo stаницe z zunanjim svetom potom telefona. Žica je zakopana meter globoko v skalo in zaščitena z betonsko cevjo. Dokler se da vti-havati zrak od zunaj, ga dovajajo periskopu podobne cevi, trdno izdelane v jeklena vrata. Po dosedanjih izkušnjah ne traja izbruh ognjenika nikoli nad 48 ur. Zato se zde ti ukrepi zadostni za varnost posadke opazovalnice. Doselej še nikoli ni bila opazovalnica te vrste na ognjeniku. Ljudje iz opazovalnice Bagadan prinesejo po prihodu izbruhu ognjenika, če pojde vse po sreči, najznamenitnejša poročila o tem, kako se je odprlo ognjeno žrelo v notranjosti naše zemlje.

Čuden muzej

Eden najbolj čudnih muzejev na svetu je last E. Bordolija v Northamptonu. V njem je zbrana najrazličnejša obutev: najdragocenejša je zbirka iz leta 290. po Kristusu. Druga posebnost so duplikati čevljev vseh angleških kraljev v zadnjih 20 letih. Med razstavljenimi znamenitostmi je tudi primer čevljar-ske umetnosti, morda edinega na svetu.

Neki northamptonski čevljar se je pobal, da zna narediti čevlje na vsako nogo, in stavil je da se mu bo posrečilo obuti tudi ovce. Rečeno, storjeno. Mož je izdelal čevljiček, ki se je brezhibno prilagajal ovčji nogi in imel je celo majhno leseno peto. Poleg tega ima Bordoli redke vrste čevljev, s kakršnimi se ne more pohvaliti razen njegovega noben muzej na svetu.

Avtomobilska cesta Moskva — Minsk

V vsej naglici grabe modernu avtomobilsko cesto, ki bo vezala Moskvo z glavnim mestom beloruske republike Minskom. Lani so jo zgradili 271 km, za letošje je pa ostalo še 422 km. Od Moskve vodi 12 km dolga asfaltna odsek. Razen asfalta in betona rabijo za zgradbo te velike ceste tudi kocke. Cesta je udobna in široka, avtomobili lahko vozijo po nji z največjo hitrostjo.

Ob cesti je 13 bencinskih stanic, tako da se bodo avtomobilisti na vsakih 60 km lahko preskrbeli z bencinom in vodo. V Vjazmi in Orši bodo tudi velike avtomobilske delavnice in posebne profilaktične stanice, kjer bodo pregledovali avtomobile. Če bo potrebno, bodo tudi izmenjavali posodne sestave, popravljalji defekte, očistili motorje itd. Pregled ter črpanje bencina in vode, pa tudi polnjenje pnevmatik z zrakom bo mehanizirano, tako da bo trajalo samo nekaj minut. Pri teh stanicah grade tudi poslopja za prenočišča in gostilne. Ob vsej cesti bo na tisoče tehničnih in orientacijskih znamenj, tablic, na katerih bo napisano, katera mesta in vasi leže v bližini ceste, kako daleč je do najbližje bencinske črpalke in podobno. Cesta bo imela lastno telefonsko progo, priključeno na medmestno omrežje, tako da se bodo mogli avtomobilisti vsak čas telefonično zvežati s poljubnim mestom Sovjetske Rusije. Ta cesta ne bo samo važna prometna cesta, temveč bo tudi njen strateški pomen izredno velik.

Prisega na Vražjem otoku

Ko so že sloveli pravi pariški apaši, je živel med njimi izredno lepa mladenka Marie Bartetova. Bila je večkrat kaznovana, nazadnje jo so pa oblasti izgnale na zloglasni vražji otok. Tik pred svetovno vojno ji je bilo dovoljeno omožiti se z nekim sojenikom. Zakon je bil zelo srečen do tistega dne, ko je kuga pobrala njenega moža in dva otroka, da je ostala Marie sama. Po tem strašnem udarcu usode je nesrečna žena prišla, da ne bo nikoli več izpregovorila nobene besede.

Od tistega trenutka sta ji bila lesena hišica in vrtnički okrog nje vse svet. Čas je tekel in ker se je Bartetova vzorno vedla, so ji dovolili vrniti se v domovino. Toda raje je ostala na Vražjem otoku in bila je pozneje edina ženska tam, kar ji v to kazensko kolonijo niso več pošiljali kazencev. Letos bi mogla Marie Bartetova praznovati redki jubilej, namreč 50letnico težkega življenja na Vražjem otoku. Ni je pa mogla praznovati, ker je zbolela in čez nekaj dni umrla. Šele v zadnjih trenutkih svojega težkega življenja je prelomila prisego molčnosti in izdihnila z edino besedo na ustih: »Hvalabog!«

ključu je ušel mimivratam in stonogam in ker mu ni preostalo nič drugega, se je naselil na maiaotabu zemlji, kamor domačini niso šli za njim.

Najprej si je postavil na izsušenem kraju iz causerinov spleteno kolibo, potem je pa začel graditi kamenit dom. Dolga leta je delal in domačini, ki so ga opazovali, čepeči v kronah palm, so začutili do njega spoštovanje, pomešano s strahom.

Star Muaviri — to pomeni toliko kakor Grobarski Pajek — je klical za pričo ljubljanskega Otua z otoka Late, da je videl, kako požira belokožec le-teče žabe.

Res jih je jedel, toda zato, ker je bil v treh letih polovil vse sesavce, živeče na maiaotabu zemlji. Imeli so ga tisočkrat tako blizu, da bi ga bili lahko zadeli s svojimi zastrupljenimi piščami, toda nihče se ni upal izpihniti proti njemu pišce.

Mož, ki živi na tisti zemlji, ne da bi se mu kaj zgodilo, ki je leteče žabe, ne da bi umrl, in končno ki mu ne more blizu kakke-beri-beri, grozna bolezen, je gotovo sam tabu in izstreljena pišca bi se v poletu obrnila ter zapčila v strelčevo kožo.

Anglež je bil že suh kakor trska, njegovi lasje so bili povsem sivi in koža žolta, kakor trsje pred deževno dobo. Ta čas si je pa Muaviri sin, ki naj bi bil postal po svojem očetu poglavar, vtepel v glavo, da mora Angleža ubiti. Za ta svoj sklep je imel več povodov. Eden izmed njih je bil, da je bil bistroumen in da je vedel, da bi utegnili njegovi rajski poglavarji za poglavarja tega belega moža. Razen tega je bil bojevit in pri čarovniku svojega plemena je bil odkril nekakšno sleparijo.

Film »Orkan« v slikah

Da dobi občinstvo pravilno sliko o veličini filma »Orkan« (The Hurricane), naj omenimo, da so delali na tem filmu polni dve leti. Velika ekipecija, ki je stala nad 4 milijone dolarjev je delala na tem filmu na rajskih otokih južnega morja. Film je dosegel ogromen uspeh po vsem svetu, seveda tudi pri nas v Jugoslaviji. V Zagrebu ga je v 16 dneh videlo 26736 gledalcev, v Beogradu v 19 dneh celo 31154. To je rekorden poset, kakr-

šnega kinematografi za »Ben Hurjem« sploh ne pominjajo. Vsa mesta se kar tepejo za ta film. Dobila ga je sedaj Ljubljana in tako bo film jutri v premieri v kinu Unionu. V Ljubljani bo nekaj dni, ker ga že nestrno pričakujejo vsa druga velika mesta kakor Subotica, Split, Skopje itd. Treba bo torej zelo hiteti in občinstvo naj že prve dni poseže po vstopnicah. Prva predstava bo jutri v kinu Unionu.

Observatorij nad vulkanskim žrelom

Na Javi, nad žrelom delujočega ognjenika Merapi, so zgradili observatorij. Izbruh tega ognjenika je pokončil 1.1930 mnogo ljudi, ko so se nenadoma razlili po pobočjih gore potoki lave in uničili vse, kar so dosegli. Lep kot najrodovitejše krajine srednje Jave so izpremenili za več let v puščavo. V Merapi ni bilo opazovalnice in zato niso mogli pravočasno opozoriti prebivalstva na nevarnost. Potrpani sunki so tam zelo pogosti in neizkušeni ljudje niso mogli spoznati razlike v delovanju ognjenika ter zaključiti iz tega, da se bliža strahna nevarnost. Življenje se pa žilavo vrača tja, od koder je bilo pregnano, čim so soproti danj kolikor toliko ugod-

ni pogoji za to. Toda to pot je že nastal načrt, da življenja ne bodo več izročali na milost in nemilost podzemnim silam, temveč da ga bodo zavarovali. In tako je nastala najzanimivejša opazovalnica vulkanskega delovanja zemlje.

V višini 1.300 m na kraju, odkoder se lepo vidi žrelo ognjenika, so obesili navaden tram, staciono Bagagan. Službo opravljajo državni geologi z asistenti domačini. Toda val dobro vedo, da bo ob prvem izbruhu ognjenika njihova stanica uničena, da jo bo pogotilna narava. Toda zaenkrat strazha obvestiti ljudi, da se bliža izbruh in ostane na svojem mestu, da ga do vseh podrobnosti opazuje. Razen bruna imajo še drug prostor stanice in sicer v skalah na pobočju gore, 10 m nad bronom so izstrelili v skalo kaverno globoko 10 m in široko v ozadju 2 m. V to vot-

Zakaj se naš nogomet ne more razviti

Pomanjkanje denarja zavira vse delo in napredek
SK Ljubljane

Ljubljana, 17. maja. Kdor zasleduje nogomet in prvenstveno tabelo ligaskih klubov in kdor se zanima za usodo domačega moštva SK Ljubljane, ki je edini naš predstavnik v nacionalni ligi, ta s skrbo opazi, da položaj Ljubljane ni baš zavidanja vreden in da ji celo preti nevarnost, da izpade iz lige. V tem primeru bomo prihodnje leto ali pa morda še za daljšo dobo ostali brez ligaskih tekem. Kaj to pomeni za razvoj našega nogometa, si lahko mislimo.

Kako to, da je Ljubljana med zadnjimi in kako da pri nas nogomet ne zaznamuje skoraj nobenega napredka, vprašujejo ljudje in prijatelji kluba, ki se zanimajo za njegovo usodo. SK Ljubljana prejema na stotine dopisov in navodil, kako je treba vzgajati moštvo, kako naj se igra, kaj je treba storiti, da bo krenil naš nogomet na boljša pota. Mnogo pametnih in praktičnih nasvetov je vmes, žal pa polovica tega ni izvedljiva iz enostavnega razloga, ker ni — denarja. Pomanjkanje denarja zavira vse delo in napredek kluba, ki je sicer življenja zmožen. Z dohodki, ki z njimi razpolaga SK Ljubljana, ni mogoče živeti, niti živoreti.

Letno vzdrževanje SK Ljubljane na amaterski bazi stane približno: Oprema za 60 nogometašev, za treninge in nastope (majice, hlače, dokolenke, ščitniki za gležnje in kolena) 10.000 din. 30 nogometnih žog po 240 din 7200 din. Morda bo kdo mislil, da pretiravamo, ko pravimo 30 žog! V četrt leta se razbije in uniči najmanj 8 žog, četudi so najboljše. Nabava čevljev in njih popravila veljajo klub 8000 din, pra-

nje opreme, plačevanje hišnika in slični stroški 8400 din. Devetkrat na leto mora moštvo na dolgo pot v liginih tekmah, vsaka vožnja stane povprečno 6000 din; skupaj je to 54.000 din. Vzdrževanje igrišča in čiščenje snega znaša 7600 din, poraba vode in luči 3000 din, soba za tajništvo, posle, stroški za administracijo, telefonski razgovori, verifikacije igralcev, vezava in plačevanje članarine savezu ter podsavezu 9380 din. Da je moštvo spomladaj in jeseni pripravljeno za borbe, je treba prirediti več tekem, kar velja 14.800 din. Za okrepitev, čaje po treningih, za malice in slično izda klub 17.920 din. Nihče namreč ne sme od igralca zahtevati, da bo šel po naporni tekmi ali treningu lačen domov, zlasti ker je večina igralcev siromašnih. Če pristajemo k vsemu temu zdravniške stroške za poškodbe, za zdravila, za sportno farmacijo, za kopeli, masaže, za segrevanje vode na treningih in tekmah, deficite za gostovanja rezerv in juniorjev po provinci, znaša to približno 50.000 din ali okrog 4500 na mesec.

Igralci morajo mnogo potovati po železnici in parnikih in razumljivo je, da pri 16 nastopih na leto pokvariijo mnogo obleke, zato je včasih klub prisiljen, da temu ali onemu kupi novo obleko ali obutev, saj nihče ne more od njega zahtevati, da bo trgal svojo obleko. Skupni izdatki za vzdrževanje kluba znašajo na leto 140.200 din.

Zdaj pa pogledajmo še dohodke. Članarina in dohodki starešinske akcije povprečno 2500 din na mesec ali letno 30.000 din. Dohodki 9 liginih tekem, računajoč povprečni inkaso ene tekme s 15.000 din,

F. KITCHBERGER:

Malokaj,

ROMAN otok gobaucevo

— Kako je pa končal? — je vprašala Pamela v napetem zanimanju.

— Slabo policija mu ni mogla do živega. Ubil pa je lasten krmar ...

Sketch je obmolnil.

— Zelo lepo znate pripovedovati, — je zašepetala Pamela.

— Morda, toda danes ne.

— Kaj je z vami, Sketch? Danes ste neznojni.

— Kaj še. Zjutraj se mi je zapetil causerinov trn v uho in ... se je zarežal.

— Ne govorite neumnosti. Vedeti hočem, kaj je z vami.

Sketchu se je zjasnil obraz. Zrl je nekam topo predse na zeleni pas morja in zamišljeno božal pred seboj ležečo Niklo.

— Nekaj je v zraku, kar mi ne ugaja. Rad bi vam marsikaj povedal, Pamela, pa ne morem. No, ko boste itak vse zvedeli, če ne bo prepozno ...

— Kako to oprezo?

— Tu na otoku je nekaj ljudi, ki vas hočejo dobiti. Fred Burne — na svoj način, recimo. To ni tako strašno, ker je to belokožec in nima v duši džungle. Potem je tu domačin Tinaniviri ...

— Kdo je to? — je vprašala prestrašeno.

— Napol Kitajec, napol Polinez. Bolj Kitajec, mislim. To je resna nevarnost. Da misli resno, je razvidno iz tega, da nosi k vam tabonovo jajce ...

— Toda zakaj?

— Tega vam ne morem povedati. Morda se v kakšni kupčiji ni sporazumel z vašim očetom, morda ga je hotel vaš oče opehariti. Samo še eno stvar. Jaz morda tega ne bom zmoagal, da bi vam pomagal, — saj veste, ljudje smog umrljivi in pri meni je umrljivost zelo povečana, ker se zanima zame še več ljudi kakor za vas. Če bi videli pri katerem domačinu lokave oči, ga ustrelite naravnost med nje — brez strahu. Inspektor Braun vam bo stal ob strani in dokaže vam povsod, da je šlo za samo-obrambo.

— Govorite zelo čudno, Sketch. Menda je to danes prvič, da vas slišim govoriti resno — in kar strah me obhaja pri vaših besedah ...

Sketch je zmajal z glavo.

Vstala sta in odšla doli k palmi, v katero sta prej streljala. Točno sredi debela v višini Sketchevega nosu je tičala krogla.

— Ali pojdetе še igrat tenis? — je vprašal.

Pamela je razmišljala.

— Ne, — je dejala čez nekaj časa, — rada bi se nekoliko izprehodila po otoku in govorila z vami. Kaj bi rekli k Berggrievemu domu?

Ketch se je veselo zamejajal.

— Tam strah, dekle.

— To ni tako hudo, če bi ne bilo daleč.

Beggriev dom je stal skoraj na drugem koncu